

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Jobbstimulans i ekonomiskt bistånd mm

Remiss från Kommunstyrelsen, dnr 001-1129/2012

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från Kommunstyrelsen.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Karin Johansson
tf avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från stadsdelsnämnden angående remiss från Socialdepartementet avseende Jobbstimulans inom ekonomiskt bistånd m.m (Ds 2012:26). Remissen omfattar två delar, dels förslag om förändring av reglerna vid beräkning av ekonomiskt bistånd och dels möjligheter att anvisa personer oavsett ålder praktik eller kompetenshöjande verksamhet. Förslaget innebär att en jobbstimulans införs för personer som förvärvsarbetar. Den som har fått försörjningsstöd oavbrutet under sex månader och har inkomster av anställning därefter under maximalt två år ska, om hushållet har behov av ekonomiskt bistånd, ha rätt till bistånd med utgångspunkt från 75% av dessa inkomster. Den andra delen innebär möjlighet för kommunerna att tydligare kräva att den som uppstår ekonomiskt bistånd kan anvisas plats i praktik eller kompetenshöjande verksamheter oavsett ålder.

Bilaga

Remiss av jobbstimulans i ekonomiskt bistånd mm (DS 2012:26)

<http://regeringen.se/content/1/c6/19/67/14/eaff4045.pdf>

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom socialtjänstavdelningen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från stadsdelsnämnden angående remiss från Socialdepartementet avseende jobbstimulans inom ekonomiskt bistånd m.m (Ds 2012:26). Förslaget har remitterats till Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd för yttrande senast 2012-09-10.

Remissen i sammanfattning

I budgetpropositionen för 2012 aviserade regeringen en förändring av beräkningen av försörjningsstöd så att endast en del av arbetsinkomsten påverkar bedömningen av rätten till ekonomiskt bistånd. Syftet med förändringen är att minska margineffekterna vid arbete sk jobbstimulans. Om endast en del av arbetsinkomsten påverkar bedömningen av rätten till ekonomiskt bistånd minskar margineffekterna och det blir mer lönsamt för bidragstagare att ta tillfälliga jobb och/eller utöka arbetstiden. Två modeller har övervägts, dels att endast beakta en andel av inkomsten och dels att undanta inkomster upp till ett visst maximalt belopp. Jobbstimulansen är främst tänkt att nå personer som riskerar att hamna i långvarigt bidragsberoende. I remissen föreslås att den som fått försörjningsstöd oavbrutet under sex månader och därefter har inkomster av anställning under maximalt två år, ska endast 75% av dessa inkomster beaktas vid beräkning av ekonomiskt bistånd en sk särskild beräkningsgrund. En del av inkomsterna 25% ska inte ingå i beräkningen av rätten till ekonomiskt bistånd.

I och med denna förändring aviserade regeringen även att överväga att stärka kommunernas möjlighet att ställa krav på deltagande i praktik och kompetenshöjande verksamhet för personer som uppbär ekonomiskt bistånd oavsett ålder. De nuvarande reglerna med krav på att särskilda skäl ska uppfyllas för att personer över 25 år ska delta i praktik eller kompetenshöjande verksamhet för att få försörjningsstöd föreslås upphöra. Socialnämnden ska få begära att alla som uppbär försörjningsstöd under viss tid ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat beredas någon arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

De föreslagna förändringarna innebär också förslag till förändring i 4 kap 1§ socialtjänstlagen vid beräkning av inkomster från förvärvsarbete samt i 4 kap 4§

socialtjänstlagen avseende möjligheterna att anvisa praktik eller kompetenshöjande verksamhet oavsett ålder. Kostnaderna för förslagen beräknas till 200 miljoner kronor per år och kommunerna ska kompenseras för ökade kostnader enligt finansieringsprincipen. Socialstyrelsen föreslås få ansvar för informationsinsatser med anledning av de nya regler som föreslås träda ikraft den 1 juli 2013.

Förvaltningens synpunkter

Remissen omfattar två delar, dels förändringar i beräkningen av ekonomiskt bistånd sk jobbstimulans och dels möjligheten att anvisa praktik eller kompetenshöjande verksamhet för personer oavsett ålder. Förvaltningen vill lyfta fram vissa delar i förslaget som behöver beaktas.

Jobbstimulans

Det är idag en förutsättning för att beviljas ekonomiskt bistånd att personen har uttömt sina egna möjligheter till försörjning samt att den enskilde har gjort vad som är möjligt för att bli självförsörjande på kort och lång sikt. En stor del av de personer som ansöker om ekonomiskt bistånd står långt ifrån arbetsmarknaden och har inte arbetat på flera år eller kanske inte alls. Förslaget om att införa en ”Jobbstimulans” berör i huvudsak de personer som står nära arbetsmarknaden.

Kostnaden för ekonomiskt bistånd uppgick under 2011 till 139,7 mnkr i Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd. I juni månad 2012 var antalet bidragshushåll 1 175 och av dessa har 80% haft ekonomiskt bistånd längre tid än 9 månader. En stor del av de personer som uppbär försörjningsstöd, 33 %, har haft ekonomiskt bistånd mer än 4 år och flertalet av dessa personer står långt ifrån arbetsmarknaden.

En förändring i beräkningen av ekonomiskt bistånd innebär att personer som uppburit ekonomiskt bistånd under minst 6 månader har rätt att undanta 25% av inkomsterna under de kommande två åren vid beräkning av ekonomiskt bistånd. 75% av inkomsterna ska ligga till grund för beräkning av rätten till ekonomiskt bistånd. Syftet är att det ska vara stimulerande för den enskilde att ta tillfälliga arbeten och/eller utöka arbetstiden. Om den enskilde ökar sina inkomster under en tid kan det också påverka beräkningen av bostadsbidrag samt sjukpenning. Detta påverkar i sin tur bedömningen av rätten till ekonomiskt bistånd. En förändring i beräkningen av ekonomiskt bistånd förutsätter att den är tydlig och lätt att förstå för den enskilde.

För handläggare av ekonomiskt bistånd innebär det två olika nivåer och beräkningsgrunder att ta hänsyn till beroende på om den enskilde har uppburit

ekonomiskt bistånd under minst 6 månader eller ej. En viktig fråga att beakta är vilka beräkningsgrunder som ska tillämpas när personer flyttar mellan olika kommuner.

Det är av stor betydelse att tydliga tillämpningsanvisningar tas fram och att information ges till personal som handlägger ekonomiskt bistånd inför eventuella förändringar i lagstiftningen.

Förslaget kan komma att innebära att fler personer har rätt till ekonomiskt bistånd under längre tid i och med att endast en del av inkomsten ligger till grund för beräkningen av rätten till ekonomiskt bistånd. Sammantaget kan det innebära längre bidragstider och ökade kostnader för kommunerna. Kostnadsökningen beräknas av utredningen till 200 miljoner kronor per år. En förutsättning för reformens genomförande är att kommunerna kompenseras för de merutgifter som förändringarna innebär.

Anvisning av praktik eller kompetenshöjande insatser

I arbetet med att personer ska bli självförsörjande ingår att ge stöd till den enskilde att komma ut på arbetsmarknaden. Många personer som uppbär ekonomiskt bistånd står långt ifrån arbetsmarknaden och där kan en praktikplats eller andra kompetenshöjande insatser vara av stor betydelse. Den föreslagna förändringen om att kunna anvisa praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet oavsett ålder är positivt.